

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ**

HUỖNH NGỌC MINH THI

**ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH SỬ DỤNG THUỐC
GIẢM ĐAU, KHÁNG VIÊM KHÔNG STEROID TRONG
ĐIỀU TRỊ BỆNH THOÁI HÓA CỘT SỐNG THẮT LƯNG
TẠI TRUNG TÂM Y TẾ KHU VỰC THỐT NỐT NĂM 2025**

ĐỀ ÁN THẠC SĨ DƯỢC HỌC

CẦN THƠ, NĂM 2026

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ**

HUỲNH NGỌC MINH THI

**ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH SỬ DỤNG THUỐC
GIẢM ĐAU, KHÁNG VIÊM KHÔNG STEROID TRONG
ĐIỀU TRỊ BỆNH THOÁI HÓA CỘT SỐNG THẮT LƯNG
TẠI TRUNG TÂM Y TẾ KHU VỰC THỐT NỐT NĂM 2025**

**NGÀNH: DƯỢC LÝ & DƯỢC LÂM SÀNG
MÃ SỐ: 8720205**

ĐỀ ÁN THẠC SĨ DƯỢC HỌC

**NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
PGS.TS.DS. PHẠM DUY TOÀN
TS.DS. ĐÀO VIỆT HÙNG**

CẦN THƠ, NĂM 2026

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập tại lớp Cao học 23DLS-1A Khoa Dược, Trường Đại học Nam Cần Thơ, tôi đã nhận được rất nhiều sự quan tâm, giúp đỡ và những kiến thức quý báu từ Quý Thầy Cô. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Quý Thầy Cô đã tận tình giảng dạy, truyền đạt kiến thức chuyên môn và luôn động viên, hỗ trợ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Đặc biệt, tôi xin gửi lời tri ân chân thành và sâu sắc đến **PGS.TS.DS. Phạm Duy Toàn và TS.DS. Đào Việt Hưng**, những người Thầy đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt quá trình thực hiện đề án tốt nghiệp. Với sự tận tâm, những ý kiến đóng góp quý báu cùng sự hướng dẫn sát sao của Quý Thầy, tôi đã có thêm kiến thức, phương pháp nghiên cứu khoa học và hoàn thành đề án này một cách tốt nhất.

Không chỉ truyền đạt kiến thức chuyên môn, Quý Thầy còn giúp tôi học hỏi được những bài học quý giá về tinh thần trách nhiệm, sự tận tâm và tính kiên trì trong học tập cũng như trong công việc. Đây sẽ là hành trang vô cùng quý giá đối với tôi trên con đường phát triển nghề nghiệp sau này.

Kính chúc **PGS.TS.DS. Phạm Duy Toàn, TS.DS. Đào Việt Hưng** cùng toàn thể Quý Thầy Cô Khoa Dược luôn dồi dào sức khỏe, hạnh phúc và tiếp tục gặt hái nhiều thành công trong sự nghiệp giáo dục và đào tạo.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thành phố Cần Thơ, ngày 22 tháng 4 năm 2026

Học viên

Huỳnh Ngọc Minh Thi

LỜI CAM ĐOAN

Tôi tên là **Huỳnh Ngọc Minh Thi**, học viên trình độ **Thạc sĩ ngành Dược lý – Dược lâm sàng**, khóa **2023–2025**, xin cam đoan:

Đề án thạc sĩ này là công trình nghiên cứu do chính tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của **PGS.TS.DS. Phạm Duy Toàn và TS.DS. Đào Việt Hưng**.

Toàn bộ kết quả nghiên cứu trình bày trong đề án là trung thực, khách quan và chính xác, được phân tích, tổng hợp dựa trên các phương pháp nghiên cứu khoa học phù hợp. Các số liệu, kết quả và tài liệu tham khảo sử dụng trong đề án đều được trích dẫn đầy đủ, rõ ràng và tuân thủ đúng quy định hiện hành.

Tôi xin cam kết rằng đề án này chưa từng được công bố, sử dụng hoặc bảo vệ toàn bộ hay một phần trong bất kỳ công trình nghiên cứu nào khác.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm trước Hội đồng chấm Đề án, Trường Đại học Nam Cần Thơ và các quy định về đạo đức, tính trung thực trong nghiên cứu khoa học đối với toàn bộ nội dung được trình bày trong đề án này.

Thành phố Cần Thơ, ngày 22 tháng 4 năm 2026

Học viên thực hiện đề án

Huỳnh Ngọc Minh Thi

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN	i
LỜI CAM ĐOAN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT.....	v
DANH MỤC CÁC BẢNG	vi
DANH MỤC CÁC HÌNH VÀ BIỂU ĐỒ	vii
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	1
1.1 Bệnh lý thoái hóa cột sống thắt lưng	1
1.2 Sử dụng thuốc giảm đau, kháng viêm không steroid trong điều trị thoái hóa cột sống thắt lưng.....	4
1.3 Tương tác khi sử dụng thuốc giảm đau, kháng viêm không steroid	15
1.4 Một số nghiên cứu có liên quan đến sử dụng thuốc giảm đau, kháng viêm không steroid trong điều trị thoái hóa cột sống thắt lưng	23
1.5 Địa điểm nghiên cứu.....	26
Chương 2. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1 Đối tượng nghiên cứu	28
2.2 Thời gian và địa điểm nghiên cứu	28
2.3 Phương pháp nghiên cứu	28
2.4 Quy trình nghiên cứu	29
2.5 Chỉ tiêu nghiên cứu.....	333
2.6 Phương pháp hạn chế sai số.....	43
2.7 Phương pháp xử lý số liệu	43
2.8 Đạo đức nghiên cứu.....	44
Chương 3. KẾT QUẢ	45
3.1 Đặc điểm của người bệnh trong mẫu nghiên cứu.....	45

3.2 Khảo sát tình hình sử dụng các thuốc giảm đau, kháng viêm không steroid trong điều trị thoái hóa cột sống thắt lưng.....	46
3.3 Đánh giá hợp lý sử dụng thuốc giảm đau kháng viêm không steroid trong kê đơn	49
3.4 Các mối liên quan đến hợp lý chung trong kê đơn thuốc giảm đau, kháng viêm không steroid	51
Chương 4. BÀN LUẬN	53
4.1 Đặc điểm nhân khẩu học trong nghiên cứu	53
4.2 Tình hình sử dụng các thuốc giảm đau, kháng viêm không steroid trong điều trị thoái hóa cột sống thắt lưng.....	54
4.3 Tính hợp lý trong kê đơn NSAID.....	57
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	62
TÀI LIỆU THAM KHẢO	xii
PHỤ LỤC 1.....	xviii

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Viết tắt	Chữ viết đầy đủ	Ý nghĩa
ACR	American College of Rheumatology	Hiệp hội Thấp khớp Hoa Kỳ
ADH	Antidiuretic Hormone	Hormone chống bài niệu
ADR	Adverse Drug Reaction	Tác dụng không mong muốn do thuốc
COX	Cyclo-oxygenase	Enzyme tổng hợp các chất gây viêm và đau
ICD	International Classification of Diseases	Phân loại bệnh quốc tế
MSK	Musculoskeletal	Bệnh cơ xương khớp
NSAID	Nonsteroidal Anti-Inflammatory Drugs	Thuốc giảm đau kháng viêm không steroid
PG	Prostaglandin	Prostaglandin
PPI	Proton Pump Inhibitor	Thuốc ức chế bơm proton
SD	Standard Deviation	Độ lệch chuẩn
T _{1/2}	Half-life	Thời gian bán thải
TB	-	Trung bình
WHO	World Health Organization	Tổ chức Y tế Thế giới
YLD	Years Lived with Disability	Số năm sống với khuyết tật

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Một số thuốc NSAID thường được sử dụng ⁵	3
Bảng 1.2. Các cơ sở tra cứu tương tác thuốc	16
Bảng 1.3 Các cơ sở dữ liệu tra cứu tương tác trong nghiên cứu.....	19
Bảng 1.4. Xác định tương tác thuốc có ý nghĩa lâm sàng chung trong nghiên cứu sử dụng Drugs.com và Medscape.com	21
Bảng 1.5. Một số tương tác thường gặp khi kê đơn NSAID ¹⁴⁻¹⁶	22
Bảng 2.1. Các biến nghiên cứu	41
Bảng 2.2. Danh mục thuốc NSAID dùng trong nghiên cứu	42
Bảng 3.1. Người bệnh phân phối theo giới tính.....	45
Bảng 3.2. Người bệnh phân phối theo nhóm tuổi	45
Bảng 3.3. Người bệnh mắc kèm các bệnh khác	46
Bảng 3.4. Tần số chỉ định sử dụng thuốc NSAID trong điều trị bệnh thoái hóa cột sống thắt lưng.....	46
Bảng 3.5. Thời gian sử dụng thuốc	47
Bảng 3.6. Trung bình thời gian dùng thuốc trong đợt điều trị.....	48
Bảng 3.7. Cơ cấu hợp lý kê đơn theo yếu tố nguy cơ	49
Bảng 3.8. Tương tác thuốc của thuốc NSAID với các thuốc khác	49
Bảng 3.9. Hợp lý chung trong kê đơn NSAID.....	50
Bảng 3.10. Mối liên quan đến hợp lý chung trong kê đơn NSAID	51

DANH MỤC CÁC HÌNH VÀ BIỂU ĐỒ

Sơ đồ 1.1. Cơ chế ức chế quá trình sinh tổng hợp PG của NSAID.	5
Sơ đồ 1.2. Cơ chế gây viêm và tác dụng của thuốc NSAID.	7
Sơ đồ 2.1. Quy trình nghiên cứu	32

TÓM TẮT

Đặt vấn đề: Thoái hóa cột sống thắt lưng là bệnh lý cơ xương khớp phổ biến ở điều trị ngoại trú, thường sử dụng thuốc kháng viêm không steroid (NSAID) để kiểm soát đau và viêm. Tuy nhiên, NSAID có thể làm tăng nguy cơ biến cố trên tiêu hóa, tim mạch và thận, đặc biệt ở người bệnh có bệnh mắc kèm. Việc đánh giá thực hành sử dụng và tính hợp lý trong kê đơn NSAID là cần thiết nhằm nâng cao hiệu quả và an toàn điều trị. **Mục tiêu nghiên cứu:** Khảo sát thực hành sử dụng NSAID trong điều trị ngoại trú thoái hóa cột sống thắt lưng, đánh giá tính hợp lý kê đơn theo nguy cơ và xác định các tương tác thuốc có ý nghĩa lâm sàng. **Đối tượng và phương pháp nghiên cứu:** Nghiên cứu mô tả cắt ngang, hồi cứu trên 380 đơn thuốc ngoại trú tại Trung tâm Y tế khu vực Thốt Nốt năm 2025.

Kết quả: Tuổi trung bình của người bệnh là 59 tuổi, nữ chiếm 50,8%. Bệnh mắc kèm phổ biến gồm bệnh lý tiêu hóa (35,0%), tim mạch (11,1%) và đái tháo đường (4,2%). Celecoxib 200 mg được sử dụng nhiều nhất (38,9%), tiếp theo là meloxicam 7,5 mg (31,1%). Tỷ lệ kê đơn hợp lý chung đạt 68,2%; tỷ lệ tương tác thuốc là 12,37%, chủ yếu là amlodipin – celecoxib và không ghi nhận tương tác chống chỉ định. Bệnh tim mạch và đái tháo đường làm tăng nguy cơ kê đơn không hợp lý. **Kết luận:** Thực hành kê đơn NSAID tương đối phù hợp với khuyến cáo hiện hành, tuy nhiên cần tăng cường giám sát tương tác thuốc và thận trọng ở người bệnh có bệnh mắc kèm.

Từ khóa: Thoái hóa cột sống thắt lưng, NSAID, tương tác thuốc, kê đơn hợp lý, và trung tâm y tế khu vực Thốt Nốt.

ABSTRACT

Background: Lumbar spondylosis is a common musculoskeletal disorder in outpatient settings, where non-steroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) are frequently prescribed for pain and inflammation control. However, NSAID use may increase the risk of gastrointestinal, cardiovascular, and renal adverse events, particularly in patients with comorbidities. Evaluating prescribing practices and the appropriateness of NSAID use is therefore essential to improve treatment effectiveness and safety. **Objectives:** To investigate NSAID prescribing practices in the outpatient management of lumbar spondylosis, assess prescribing appropriateness according to risk factors, and identify clinically significant drug interactions. **Methods:** A retrospective cross-sectional study was conducted on 380 outpatient prescriptions at Thot Not Regional Medical Center in 2025.

Results: The mean patient age was 59 years, with females accounting for 50.8%. The most common comorbidities were gastrointestinal diseases (35.0%), cardiovascular diseases (11.1%), and diabetes mellitus (4.2%). Celecoxib 200 mg was the most frequently prescribed NSAID (38.9%), followed by meloxicam 7.5 mg (31.1%). The overall rate of appropriate prescribing was 68.2%. Drug interactions were identified in 12.37% of prescriptions, with amlodipine–celecoxib being the most common interaction, and no contraindicated interactions were detected. Cardiovascular disease and diabetes mellitus were associated with an increased risk of inappropriate prescribing. **Conclusions:** NSAID prescribing practices were generally consistent with current recommendations. However, closer monitoring of drug interactions and greater caution are required in patients with comorbidities.

Keywords: Lumbar spondylosis, NSAIDs, drug interactions, appropriate prescribing and Thot Not regional health center.

MỞ ĐẦU

Bệnh lý cơ xương khớp, trong đó có thoái hóa cột sống thắt lưng, hiện đang là vấn đề sức khỏe có phạm vi ảnh hưởng rộng trên toàn cầu. Theo số liệu của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), khoảng 1,71 tỷ người trên thế giới đang mắc các bệnh lý cơ xương khớp. Các bệnh lý cột sống thắt lưng là một trong những nguyên nhân hàng đầu gây đau mạn tính, suy giảm khả năng vận động, làm ảnh hưởng đáng kể đến chất lượng cuộc sống cũng như khả năng lao động của người bệnh.^{1,2}

Thoái hóa cột sống thắt lưng là bệnh lý thường gặp trong nhóm bệnh cơ xương khớp, đặc biệt phổ biến ở người lớn tuổi và có xu hướng gia tăng cùng với quá trình già hóa dân số. Tại Việt Nam, tỷ lệ mắc bệnh ở mức khá cao, đặc biệt ở nhóm tuổi trên 60 tuổi. Theo nghiên cứu của Lương Văn Sơn và cộng sự, tỷ lệ thoái hóa cột sống thắt lưng ở người bệnh đến khám tại cơ sở y tế đạt 79,7%.³ Bệnh không chỉ gây đau, hạn chế vận động mà còn ảnh hưởng lâu dài đến sinh hoạt, lao động và làm gia tăng gánh nặng kinh tế cho người bệnh cũng như hệ thống y tế.

Trong điều trị thoái hóa cột sống thắt lưng, thuốc kháng viêm không steroid (NSAID) là một trong những nhóm thuốc được sử dụng phổ biến nhờ tác dụng giảm đau và kháng viêm hiệu quả. Tuy nhiên, việc sử dụng NSAID kéo dài hoặc không hợp lý có thể làm gia tăng nguy cơ xảy ra các biến cố bất lợi, đặc biệt trên đường tiêu hóa, tim mạch và thận.⁴ Ngoài ra, trong thực hành lâm sàng, việc phối hợp nhiều thuốc trên người bệnh có bệnh lý mắc kèm còn có thể làm tăng nguy cơ tương tác thuốc, ảnh hưởng đến hiệu quả điều trị và độ an toàn của người bệnh. Vì vậy, việc đánh giá thực trạng sử dụng NSAID và mức độ hợp lý trong kê đơn có ý nghĩa quan trọng nhằm góp phần nâng cao chất lượng điều trị và chăm sóc người bệnh.

Tại Trung tâm Y tế khu vực Thốt Nốt, thuốc NSAID chiếm tỷ lệ sử dụng khá cao trong danh mục thuốc điều trị. Tuy nhiên, các nghiên cứu đánh giá thực trạng sử dụng NSAID trên người bệnh thoái hóa cột sống thắt lưng tại đơn vị này còn hạn chế. Xuất phát từ thực tiễn đó, nghiên cứu **“Đánh giá tình hình sử dụng thuốc giảm đau, kháng**

viêm không steroid trong điều trị bệnh thoái hóa cột sống thắt lưng tại trung tâm y tế khu vực thốt nốt năm 2025” được thực hiện với các mục tiêu cụ thể sau:

1. Khảo sát tình hình sử dụng thuốc NSAID trong điều trị ngoại trú bệnh thoái hóa cột sống thắt lưng tại trung tâm y tế khu vực Thốt Nốt năm 2025.
2. Phân tích tính hợp lý và xác định tương tác thuốc có ý nghĩa lâm sàng trong sử dụng thuốc NSAID điều trị ngoại trú cho người bệnh thoái hóa cột sống thắt lưng tại trung tâm y tế khu vực Thốt Nốt năm 2025.